

RAPPORT LANDDYR

MATTILSYNETS ARBEID MED DYREVELFERD 1. OG 2. TERTIAL 2020

PUBLISERT SEPTEMBER 2020

Aktuelt regelverk

- [Lov om dyrevelferd](#)
- Alle forskrifter under dyrevelferdsloven

“Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger”

Dyrevelferdsloven § 3

For produksjonsdyr gir egne forskrifter under dyrevelferdsloven mer detaljerte krav om hvordan dyrene skal ha det. Mattilsynet kan ikke kreve mer av dyreholdere enn det som står i loven og forskriftene.

Innholdsfortegnelse

1	Resultater av tilsyn med dyrevelferd hos landdyr 1. og 2. tertial 2020	4
	De viktigste funnene i 1. og 2. tertial 2020	4
2	Bekymringsmeldinger om dyrevelferd hos landdyr	5
3	Hva viser tallene i rapporten?	6
3.1	Hvordan lese tallene i rapporten	6
3.2	Antall dyrehold som er registrert i Mattilsynets system	7
3.3	Antall dyrehold det er ført tilsyn i	7
3.4	Antall tilsynsbesøk i dyrehold totalt	8
3.5	Varslet og uvarslet tilsyn	8
3.6	Resultater av tilsyn	9
3.6.1	Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket	9
3.6.2	Antall saker der det er funnet avvik fra regelverket	9
3.6.3	Antall saker der det er registrert alvorlig vanskjøtsel av dyr	9
3.7	Virkemiddelbruk	10
3.7.1	Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreholderens plikter	10
3.7.2	Antall saker der dyreholderen må gjennomføre tiltak for å rette opp i forholdet	10
3.7.3	Hastevedtak	10
3.7.4	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avliving	10
3.7.5	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak og selv utført avlivingen	10
3.7.6	Antall dyrehold der det er fattet vedtak om at dyreholderen må avvikle dyrehold	11
3.7.7	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om midlertidig forvaring av dyr	11
3.7.8	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering av dyr	11
3.7.9	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr	11
3.7.10	Antall saker der dyr i midlertidig forvaring ble vedtatt avlivet	11
3.7.11	Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr	12
3.7.12	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tvangsmulkt	12
3.7.13	Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreholderen til politiet	12
3.7.14	Antall dyrehold med vedtak om forbud mot aktiviteter etter dyrevelferdsloven § 33	12

1 Resultater av tilsyn med dyrevelferd hos landdyr 1. og 2. tertial 2020

Fra og med 1. januar til og med 31. august 2020 gjennomførte Mattilsynet tilsyn med dyrevelferden i 1977 dyrehold. Det ble oppdaget større og mindre brudd på det regelverket som ble kontrollert i 41,3 % av disse dyreholdene. Andelen avvik varierer imidlertid mye mellom ulike typer dyrehold. De dyreholdene vi mener har størst risiko for brudd på regelverket, får tilsyn oftere enn andre.

Dyrevelferd er et viktig område for Mattilsynet, både i en normalsituasjon og under koronautbruddet. Mattilsynet har vært nødt til å gjøre vanskelige prioriteringer, og det gjelder også for tilsyn med dyrevelferd.

De viktigste funnene i 1. og 2. tertial 2020

- Mattilsynet registrerte alvorlig vanskjøtsel av dyr i 17 dyrehold, som er 0,7 % av de dyreholdene Mattilsynet har vært på tilsyn i. Selv om hvert tilfelle er ett for mye, er tallet lavt sett opp mot det totale antallet dyrehold og tilsyn.
- Mattilsynet har registrert 8362 bekymringsmeldinger om dyrevelferd i 1. og 2. tertial 2020.

Hvilke virkemidler bruker Mattilsynet når dyrene ikke har det bra?

Når dyrene ikke blir tatt godt nok vare på, men uten at det er alvorlige brudd på regelverket, kan inspektørene i Mattilsynet nøye seg med å veilede dyreholderen om hva regelverket sier. Men som regel fatter Mattilsynet i tillegg et vedtak og gir dyreeieren en frist til å bedre forholdene for dyrene.

Ved mer alvorlige lovbrudd kan Mattilsynet

- ilegge tvangsmulkt
- ta dyr i midlertidig forvaring
- avvikle dyreholdet
- nekte den ansvarlige å drive aktiviteter som har med dyr å gjøre
- ilegge overtredelsesgebyr
- anmelde forholdet til politiet

Hva viser tallene i rapporten?

Rapporten gjelder bare for tilsyn med dyrehold. Tilsyn med dyretransporter og slakterier er f.eks. ikke med i rapporten.

Tallene i rapporten viser ikke gjennomsnittet av hvordan dyrevelferden er i alle dyrehold i Norge. Rapporten gir et bilde av situasjonen i de dyreholdene og for de regelverkskravene Mattilsynet har valgt å føre tilsyn med. De dyreholdene vi vurderer har størst risiko for brudd på regelverket, får tilsyn oftere enn andre, og vi fører mest tilsyn med de kravene som har størst betydning for dyrevelferden.

2 Bekymringsmeldinger om dyrevelferd hos landdyr

Mattilsynet mottok 8362 bekymringsmeldinger om dyrevelferd i 1. og 2. tertial i 2020

Bekymringsmeldinger er særlig viktig for å kunne oppdage kjæledyr med dårlig dyrevelferd. For produksjonsdyr bruker Mattilsynet også andre metoder for å identifisere utsatte dyrehold.

Status for bekymringsmeldingene for landdyr i 1. og 2. kvartal 2020

	Antall	Andel i prosent
UNDER BEHANDLING/NY	767	9,17 %
BEHANDLET		
Sendt videre til inspeksjon	994	11,80 %
Sendt videre til saksbehandling	491	5,87 %
AVVISTE SAKER		
Finner ikke eier/virksomhet/ mangelfulle opplysninger i meldingen	795	9,51 %
Gjelder ikke MTs forvaltningsområde	469	5,61 %
Dublett	1495	17,80 %
Ingen inspeksjon – ingen videre oppfølging nå	3351	40,00 %

3 Hva viser tallene i rapporten?

Rapporten gjelder bare for tilsyn med dyrehold med landdyr

Tilsyn med dyretransporter og slakterier er f.eks. ikke omtalt, og velferden for fisk er heller ikke med i denne rapporten.

3.1 Hvordan lese tallene i rapporten

Tallene i rapporten er basert på de data våre inspektører registrerer fra sine tilsyn

Inspektørene registrerer funnene fra tilsyn i vårt elektroniske saksbehandlingssystem. Rapporten gir oversikt over det som er registrert i systemet når vi tar ut data. Tilsyn, funn og tiltak som ikke er registrert når vi henter ut data, kommer ikke med i rapporten.

Vår ambisjon er at registreringene skal være så korrekte som mulig, selv om de ikke gir et 100% korrekt bilde av alle forhold til enhver tid. Våre rapporter vil uansett kunne vise utviklingen over tid.

Mattilsynet er på tilsynsbesøk i dyrehold med størst risiko for dårlig dyrevelferd

De dyreholdene vi mener har størst risiko for brudd på regelverket, får tilsyn oftere enn dyrehold med liten risiko. Rapporten gir et bilde av situasjonen i de dyreholdene Mattilsynet har valgt å føre tilsyn i, men er ikke representative for gjennomsnittet av alle dyrehold i Norge.

Vi vil unngå feiltolkning av tallene i rapporten

For en del av tallene i rapporten har vi tatt med en forklaring for å unngå feiltolkning av tallene.

Om sammenligning med andre typer rapporter fra Mattilsynet

Mattilsynet rapporterer også for eksempel til ESA/EU. For disse rapportene er det andre utvalgsriterier, noe som gjør at tallene i våre tertial- og årsrapporter ikke er direkte sammenlignbare med dem vi rapporterer til ESA/EU. Hvis man ønsker å se på tall over tid for å fange opp tendenser og endringer, må tallene man sammenligner, stamme fra samme type rapportering.

3.2 Antall dyrehold som er registrert i Mattilsynets system

Om innholdet i tabellene

Kolonnen «Andre dyrehold» omfatter blant annet:

Esel, lama, alpakka, viltoppdrett, dyrepensjonat, fremvisning av dyr, dyrebutikker.

Dyrehold med produksjonsdyr er registrert i Mattilsynets system

En dyreholder har plikt til å melde hold av produksjonsdyr til Mattilsynet for at de skal bli registrert i vårt system. Derfor er antallet dyrehold med produksjonsdyr i de ulike tabellene ganske presise tall.

Kjæledyr, hobbyfjørfe og små hestehold er det ikke meldeplikt for

For disse dyrene inneholder rapporten kun tall for dyrehold som er registrert i vårt system fordi vi har ført tilsyn i dyreholdet, eller hatt annen kontakt.

- Kolonnen «Alle dyrehold» viser hvor mange dyrehold som er registrert i vårt system.
- Kolonnene med navn på dyreart viser antallet dyrehold for hver art.
- Når antallet tilsynsbesøk er større enn antallet dyrehold, betyr det at noen dyrehold har fått mer enn ett tilsynsbesøk.

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
77677	30759	105	116	7938	15711	564	18523	2815	14722	4460	720	8618

Kolonnen «Alle dyrehold» omfatter dyrehold med én eller flere arter. Hver dyreart eller gruppe av arter blir registrert i vårt system som ett dyrehold. Summen av hver kolonne vil derfor være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

3.3 Antall dyrehold det er ført tilsyn i

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
2321	935	0	1	241	213	5	416	82	515	220	3	81

Alle våre tilsyn med dyr har et element av dyrevelferd i seg, fordi vi alltid vil oppdage alvorlige dyrevelferdsproblemer selv om vi i utgangspunktet besøker dyreholdet av andre grunner.

Under følger oversikt over dyreholdene der dyrevelferd var formålet med tilsynet, enten alene eller sammen med andre formål.

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
1977	756	0	1	213	188	5	400	74	483	192	3	33
85,2 %	80,9 %		100 %	88,4 %	88,3 %	100 %	96,2 %	90,2 %	93,8 %	87,3 %	100 %	40,7 %

3.4 Antall tilsynsbesøk i dyrehold totalt

Tallene for tilsynsbesøk vil ofte være større enn tallene for antall dyrehold det er ført tilsyn i, som skyldes at Mattilsynet har vært mer enn én gang på inspeksjon i ett eller flere dyrehold.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
1024	0	1	247	246	5	460	87	619	232	3	83

Tabellen under inneholder tilsynsbesøk der dyrevelferd var formålet. Tabellen viser hvor stor prosentandel dette var av alle tilsynsbesøkene i de ulike typene dyrehold.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
770	0	1	218	215	5	437	78	571	204	3	32
75,2 %		100 %	88,3 %	87,4%	100 %	95,0 %	89,7 %	92,2 %	87,9 %	100 %	38,6 %

3.5 Varslet og uvarslet tilsyn

Hva er et varslet tilsyn?

Ved et varslet tilsynsbesøk har dyreholderen fått beskjed om at Mattilsynet kommer på tilsyn. Formålet er å sikre at det er noen til stede i dyreholdet når inspektøren kommer. Varslingen kan skje fra flere dager til noen timer før tilsynet gjennomføres.

Hva er uvarslet tilsyn?

Ved uvarslet tilsynsbesøk kommer inspektøren uanmeldt, fordi Mattilsynet vil inspisere uten at dyreholderen har kunnet forberede seg. Et tilsyn har hittil blitt regnet som uvarslet når dyreholderen er varslet mindre enn en halv time før vi kommer til dyreholdet.

Tabellen under viser hvilken prosentandel de uvarslede tilsynene utgjorde av alle tilsynene.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
88,1 %		0 %	28,4 %	63,3 %	100 %	53,5 %	47,4 %	60,9 %	28,4 %	100 %	28,1 %

Mattilsynet har som mål å gjennomføre så mange som mulig av tilsynene med dyrevelferd uten varsling.

3.6 Resultater av tilsyn

På våre tilsyn ser vi etter om dyreholderne overholder kravene i regelverket. Inspektørene har en liste med kravpunkter som kontrolleres, og registrerer om hvert enkelt av dem er oppfylt eller ikke. Funnene oppgis med betegnelsene «ok», «ikke tilfredsstillende» og «alvorlig vanskjøtsel av dyr». Dette er grunnlaget for registreringene i denne rapporten. Dyreholderen får en tilsynsrapport, der inspektøren beskriver nærmere hva som er undersøkt og hvilke regelverksbrudd som er avdekket.

3.6.1 Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket

Antall saker der alle kravpunkter i tilsynet er angitt som «ok»

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
407	0	0	154	91	3	238	46	242	158	3	16

3.6.2 Antall saker der det er funnet avvik fra regelverket

Antall saker der ett eller flere kravpunkt er angitt som "Ikke tilfredsstillende" eller «alvorlig vanskjøtsel»

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
342	0	1	63	117	2	190	32	306	43	0	11

3.6.3 Antall saker der det er registrert alvorlig vanskjøtsel av dyr

Forhold som kommer inn under denne kategorien, er tilfeller der flere dyr er døde eller må avlives på grunn av manglende fôring, vanntilgang og stell.

I første og andre tertial 2020 registrerte vi alvorlig vanskjøtsel i totalt 17 dyrehold. Sakene fordeler seg på ulike dyrearter som vist i tabellen under.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
15	0	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0

3.7 Virkemiddelbruk

Mattilsynet har ulike typer virkemidler som vi benytter i vår oppfølging overfor dyreholdere som bryter regelverket. Vi deler virkemidlene inn i ulike grupper: veiledning og påpeking av plikt, vedtak og politianmeldelse.

3.7.1 Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreholderens plikter

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
33	0	0	11	13	0	25	4	32	7	0	0

3.7.2 Antall saker der dyreholderen må gjennomføre tiltak for å rette opp i forholdet

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
170	0	1	35	84	1	144	21	235	33	2	22

3.7.3 Hastevedtak

Mattilsynet fatter såkalte hastevedtak, som er vedtak uten forhåndsvarsel, når vi mener forholdet er så alvorlig at det er nødvendig å gjøre tiltak straks. Tabellen under viser hvor mange av sakene fra tabellen over som utløste hastevedtak.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
35	0	0	5	20	1	22	3	36	7	0	13
20,6 %			14,3 %	23,8 %	100 %	15,3 %	14,3 %	15,3 %	21,2 %		59,1 %

3.7.4 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avlaving

Dyreholderen pålegges å avlive dyr innen en gitt frist.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
2	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0

3.7.5 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak og selv utført avlavingen

Dette kan for eksempel være saker der dyreholderen nekter å gjennomføre pålegg fra Mattilsynet om at dyr skal avlives. I slike tilfeller må Mattilsynet selv sørge for at dyrene avlives.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
9	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0

3.7.6 Antall dyrehold der det er fattet vedtak om at dyreholderen må avvikle dyrehold

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
20	9	0	0	1	0	0	5	0	4	1	0	0

Ett dyrehold kan bestå av flere arter, summen av hver kolonne kan være større enn tallet for «Alle dyrehold».

3.7.7 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om midlertidig forvaring av dyr

I disse sakene sørger Mattilsynet for at dyrene blir tatt vare på fram til det er bestemt hva som skal skje med dyrene videre.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
83	0	0	1	2	0	1	0	1	0	0	0

3.7.8 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering av dyr

Disse sakene er oppfølging av vedtak om midlertidig forvaring. Tidligere måtte Mattilsynet avlive dyr som ikke kunne leveres tilbake, hvis eieren ikke ga samtykke til å omplassere eller selge dem. Fra 1. mai 2018 kan Mattilsynet selv bestemme om dyrene skal avlives, omplasseres eller selges.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.7.9 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr

Vedtak om tilbakeføring blir fattet hvis Mattilsynet vurderer at det er forsvarlig at dyreholderen får tilbake dyr som er tatt i midlertidig forvaring.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
12	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0

3.7.10 Antall saker der dyr i midlertidig forvaring ble vedtatt avlivet

Tidligere måtte Mattilsynet avlive dyr som ikke kunne leveres tilbake, dersom eieren ikke ga samtykke til å omplassere eller selge dem. Fra 1. mai 2018 kan Mattilsynet selv bestemme om dyrene skal avlives, omplasseres eller selges.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.7.11 Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr kan brukes hvis dyreholderen har brutt regelverket uaktsomt eller med vilje. Fordi ett dyrehold kan bestå av flere arter, kan summen av kolonnene være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
16	5	0	0	0	1	0	1	0	6	3	0	0

3.7.12 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tvangsmulkt

Mattilsynet kan bestemme at dyreholderen må betale en mulkt dersom et regelbrudd ikke blir rettet innen en frist Mattilsynet gir. Dersom dyreholderen retter feilen, slipper han å betale mulkten. Tabellen under viser antall saker med vedtak om løpende tvangsmulkt:

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
2	0	0	1	2	0	5	1	13	3	0	0

Tabellen under viser antall saker med vedtak om engangs tvangsmulkt:

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.7.13 Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreholderen til politiet

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
37	25	0	0	1	2	0	3	0	6	1	2	0

Ett dyrehold kan bestå av flere arter, og derfor kan summen av kolonnene være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

3.7.14 Antall dyrehold med vedtak om forbud mot aktiviteter etter dyrevelferdsloven § 33

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
24	20	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	2

Ett dyrehold kan bestå av flere arter, og derfor kan summen av kolonnene være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

